

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ

Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER.....	8
2.3. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLE- CEK HUSUSLAR.....	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10

3. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 11

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	11
3.2. ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüştürmüş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılabilecek öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatan-daş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerde-dir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalış-malarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken

teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözeten bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Toplu ses eğitimi; koro ve çok sesli koronun temelini oluşturan birlikte söyleme, birbirini dinleyerek söyleme, takım çalışmasında birlikte hareket etme hedefleri üzerine yapılandırılır. Müzik eğitimi alan bireyin kendi sesini tanıması, birlikte söylerken birbirinin sesine bürünmesi, ses ve ritim bütünlüğü içinde söylemesi, nüans ve hız terimlerini birlikte söylemeye yansıtması gibi konularda ciddi bir rol oynar. Ayrıca etkili ve güzel konuşma becerisinin geliştirilmesi ve bireyin kendini doğru ifade etmesi anlamında da büyük önem taşır.

Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, öğrenciyi merkeze alarak hazırlanmıştır. Bilginin öğrenci tarafından yapılandırılmasını ve beceriye dönüştürülmesini amaçlar. Akademik açıdan ilerleme kaydedilmesinin yanı sıra düşünsel ve duygusal nitelik bakımından gelişim gösterilmesini de hedefler. Geçmiş ile bugün arasında kültürel bağ kuran bir bilinç geliştirilmesini ve hem kendi kültürümüze hem de evrensel kültüre hâkim nesiller yetiştirilmesini ilke edinen bir yaklaşım ortaya koyar. Dolayısıyla toplu ses eğitimi konusunda eğitim alan bireyler hem ana dillerinde ve kendi kültürlerinde hem de yabancı dillerde ve farklı kültürlerde yazılmış eserleri tanıma ve söyleyebilme yetisi kazanma anlamında gelişirler.

Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, millî-manevi değerlerinin şuurunda bireyler yetiştirme anlayışı üzerine bina edilmiştir. Bu noktada öğrencilerin millî birlik ve beraberlik duruşunu pekiştirmeyi hedef edinir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çağdaş ve geleneksel Türk müziği ile Batı müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerinin kavranması da Öğretim Programı'nın hedefleri arasındadır.

Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın uygulanması ile müziğin ve toplu ses eğitiminin tarihçesi, koro türleri, insan sesi grupları, ses ve nefes teknikleri, hız ve nüans terimleri, artikülasyon ve diksiyon kuralları, ka-nonlar, tek sesli ve çok sesli eserleri söyleyebilme konularında öğrencilerin müzik eğitimine katkı sağlanacaktır.

2.1. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları
- Kendilerini müzik yoluyla ifade etmeleri
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları
- İnsan sesi türlerini tanımaları
- Tek sesli eserleri toplu hâlde seslendirmeleri
- Dikey (armonik) tarzda yazılmış iki sesli eserleri özelliklerine uygun şekilde seslendirmeleri
- Yatay (kontrpuan) tarzda yazılmış eserleri özelliklerine uygun şekilde seslendirmeleri
- Türk müziğine ve evrensel müziğe ait toplu ses eğitimi için düzenlenmiş eserleri özelliklerine uygun şekilde seslendirmeleri
- Hız terimlerini tanımaları
- Eserleri hız terimlerine uygun şekilde seslendirmeleri
- Nüans terimlerini tanımaları
- Eserleri nüans terimlerine uygun şekilde seslendirmeleri
- Tek sesli, iki sesli ve üç sesli koro eserleri seslendirmeleri
- Güzel, anlaşılır, artikülasyon kurallarına uygun konuşmaya ve söylemeye özen göstermeleri
- Müzikal duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri
- Türk müziğinin ve evrensel müziğin genel karakteristik özelliklerini kavramaları

- Toplu ses eğitimi için düzenlenmiş eserleri özelliklerine uygun şekilde seslendirmeleri
- Türk müziği, Türk halk müziği ve evrensel müzik dağarcığına sahip olmaları
- Sahne ve performans becerisi kazanmaları
- Toplu çalışmalar aracılığıyla birlikte düşünme, birlikte hareket etme, sorumluluk ve paylaşma bilinci kazanmaları
- Ulusal ve uluslararası müzik etkinlikleriyle toplumun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak musiki kültürüne hizmet etmeleri

2.2. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile ulaşılmaması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Ses ve nefes egzersizleri yapma
- Doğru nefes tekniği kullanma
- Sesli ve sessiz fonemlerde egzersiz yapma
- Doğru ses üretme ve yayma
- Toplu söylerken birbirini dinleme
- Bireysel icra (yorumlama)
- Koral icra (yorumlama)
- Müziksel işitme
- Müziksel okuma
- Eser çözümleme
- Müzikal iş birliği
- Deşifre yapma
- Eserlerin müzikal ifadelerini kullanma
- Dinlediği eserlerdeki ses türlerini çözümleme
- Koro edebiyatını tanıma
- Diksiyon kurallarına uyma
- Tek ve çok sesli eserleri icra etme
- Sahne ve performans

2.3. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değer bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, öğrencinin başlangıç seviyesinden en üst seviyeye kadar ulaşmasını hedeflemektedir. Bu hedefin gerçekleşmesinde Türk ve dünya müziğinin sözlü ve sözsüz eser dağarcığından yararlanılmalıdır.
- Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın üniteleri özümsemeli, gerek duyulduğunda her ünitenin ve konunun bir başkası ile eş güdümlü, yardımlaşarak yürütüldüğü esnek bir planlama yapılmalıdır. Programda yer alan ünitelerin eksiksiz olarak işlenmesi şartıyla konu içeriğinde takdim tehir yapılabilir.

- Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile kazandırılması hedeflenen teknik beceriler, evrensel yöntemlerle ve geleneksel Türk müziği yöntemleriyle desteklenmelidir. Öğrencilerin eseri seslendirirken nota okumanın yanı sıra bölge, kültür, coğrafya ve dönem özelliklerini de esere yansıtması sağlanmalıdır.
- Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın kazanımları gerçekleştirilirken öğrenci grubunun ilgileri, ihtiyaçları, beklentileri ve hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Öğrencilerin kendi bilgi ve becerilerindeki eksiklikleri fark etmeleri ve bu eksiklikleri giderebilmeleri için bireysel hedefler belirlemeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilmelidir. Her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için bireysel farklılıkları dikkate alan fırsatlar yaratılmalıdır.
- Etkinlikleri uygularken ya da yeni etkinlikler geliştirirken programda yer alan kazanım açıklamaları göz ardı edilmemelidir.
- Programda yer alan kazanımlara ve içeriğe bağlı kalmak koşuluyla etüt ve eser takviyesi yapılabilir, ödev ve projeler verilebilir.
- Öğretmen tarafından verilen etüt ve eserlerin seçiminde öğrencinin teknik düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.
- Toplu söyleme becerilerini kazanma ve pekiştirme sürecinde öğrencilere yeteri kadar süre tanınmalı, bir beceri yeterince pekiştirilmeden yeni bir beceri gündeme getirilmemelidir.
- Toplu Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'na ait kazanımlar aşamalı bir yapı içerdiğinden her ünitenin daha sonraki ünitenin/ünitelerin temeli olduğu yaklaşımı işleyiş esnasında göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin birinci ünite kazanımlarının edinilmesi için yapılan uygulamalar, kapsamı daraltılarak ünite geçişlerinde tekrarlanmalı ve bu yolla üniteler arasında bağlantı kurulmalıdır.
- Öğrencilerin millî, manevî, ahlaki, kültürel, insani değerler bakımından desteklenerek iyi bir yurttaş olma bilinci edinmelerine imkân sağlayacak uygulamalara yer verilmelidir.
- Eser seslendirilirken birlikte başlayıp bitirme, nüansları uygulama, boğumlama, ses bütünlüğü ve entonasyon (müzikal dinamikler) gibi toplu ses eğitiminin temeli olan özellikler tek seslilik aşamasında ve- rilmeye başlanmalı ve her aşamada kontrol edilmelidir. Çok sesliliğe geçiş için kanonlar kullanılmalı ancak seçilecek kanonların ses aralığına dikkat edilmelidir. Çok sesli eserler; iki sesli ve üç sesli sıralamasıyla işlenmelidir.
- Öğretmen tarafından ders planlaması yapılırken programda belirtilen becerilerin kullanılabileceği uygun ortamlar oluşturulmalıdır.
- Güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin seslerinin gelişim ve değişim sürecinde olduğu göz önüne alınarak ses türlerinin tespitinde acele edilmemeli, belirli aralıklarla kontrol edilerek sesin gelişimi takip edilmelidir. Çalışılacak eser ve alıştırımların seçiminde, ses kullanılan diğer derslerin öğretmenleri ile iletişim hâlinde olunarak ortak hareket edilmelidir.
- Derslerin işlenişinde uygulamaya ağırlık verilmeli, bir ünitenin kazanımları tamamlanmadan diğer üniteye geçilmemelidir.
- Şarkı söylemeye başlamadan önce mutlaka ses açma ve ısınma egzersizleri yapılmalıdır.
- Öğrencilerin ses sınırları bilinçsizce zorlanmamalı, kendi ses sınırları içinde gelişimleri göz önünde bulundurulmalı ve kalıcı hasarlara sebep olacak egzersiz ve eserlerden uzak durulmalıdır.
- Koro eserlerinin seçiminde “kalın la” ve “ince mi” aralığı gözetilmeli, bu ses sınırını aşan eserlere yer verilmemelidir.
- Öğrenciler ses gruplarına ayrılırken mutasyonlarını tamamlayıp tamamlamadıkları göz önünde bulundurulmalıdır.

- Etkinlik (konser, sergi, müze vb.) gezilerine önem verilmeli ve bu gezilerin her aşaması iyi planlanarak değerlendirilmelidir. Bu etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin sahne ve performans becerileri ile estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır. Öğrencilerin her tür sanatsal etkinliği takip etmesine önem verilmelidir.
- Grup çalışmaları; öğrencilerin estetik duyarlılık içinde birbirlerine yardımcı olmalarını, birbirlerinin çalışmalarını görerek eleştirmelerini, yeni fikirler üretmelerini ve arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler geliştirmelerini sağlar. Bu nedenle grup çalışmaları özendirilmeli, desteklenmelidir.
- Öğretim Programı uygulanırken öğrenciler güvenli dijital platformlardan yararlandırılmalı, öğrencilerin ülkemizdeki ve dünyadaki etkinliklerin ve eğitim uygulamalarının farkında olmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin dijital ortamda toplu ses eğitimi konserlerini ve etkinliklerini takip etmesi teşvik edilmelidir.
- Öğrencilere verilen ödev ya da proje kapsamındaki dinleme ve araştırma çalışmaları, müziği anlamak ve müziği okumak adına yapılan etkinliklerdir. Öğrenciler çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilirler. Araştırma etkinliği ise öğrencilerin eserler hakkında bilgilere (besteci, dönem, yöre, tavır vb.) ulaşması ve eserin özelliklerini tanıması açısından önemlidir. Dinleme ve araştırma etkinlikleri, öğrencilerin yeni bakış açıları kazanmalarını sağlayarak genel kültür gelişimlerini destekleyici nitelikte olmalıdır.
- Öğrencilere toplu söyleme tekniklerinin ve öğretim yaklaşımlarının gelişim aşamasında olduğu bilgisi verilmeli; bu konuda yayımlanmış tez, makale, kitap vb. literatürün takip edilmesi önerilmelidir.
- Öğrencilerin sahne ve performans becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayan etkinlikler düzenlenmelidir.
- Programda yer alan değerlerin yeri geldiğinde etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak işlenmesi sağlanmalıdır.

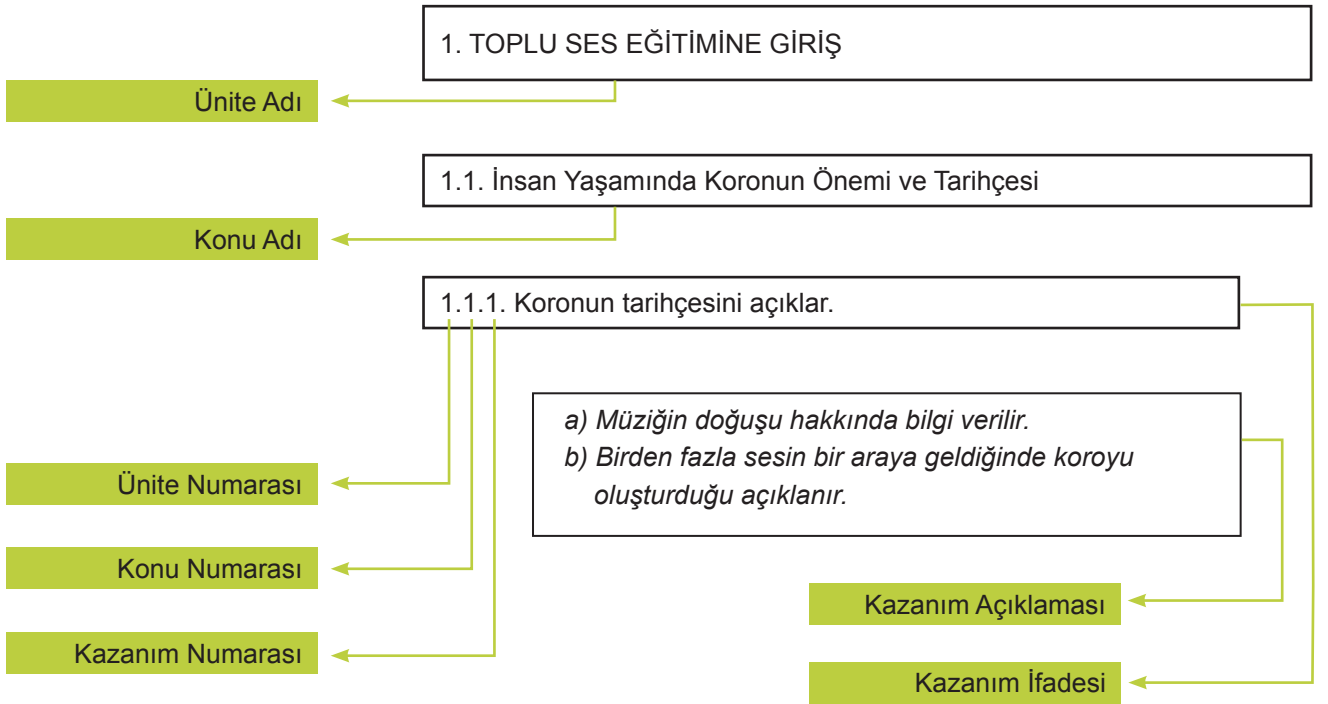
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
TOPLU SES EĞİTİMİNE GİRİŞ	3	6	8
TOPLU SÖYLEMEDE SES VE NEFES EĞİTİMİ	3	10	14
DİL VE KONUŞMA	3	12	17
TOPLU SÖYLEMEDE NÜANSLAR VE HIZ TERİMLERİ	4	12	17
KANON VE ÇOK SESLİLİK	5	14	19
ESER UYGULAMALARI	6	18	25
TOPLAM	24	72	100

3. TOPLU SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Toplu Ses Eğitimi dersi için geliştirilen bu programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda altı ünite yer almaktadır. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir:

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. TOPLU SES EĞİTİMİNE GİRİŞ

1.1. İnsan Yaşamında Koronun Önemi ve Tarihçesi

1.1.1. Koronun tarihçesini açıklar.

a) Müziğin doğuşu hakkında bilgi verilir.

b) Birden fazla sesin bir araya geldiğinde koroyu oluşturduğu açıklanır.

1.1.2. Koro türlerini ayırt eder.

Korolar; seslendirdiği eserin türüne, sayısal oluşumuna, seslendirdiği müzik türüne, ses türlerine, kuruluş amaçlarına ve yaş gruplarına göre açıklanır.

1.1.3. İnsan yaşamında koronun önemini açıklar.

2. TOPLU SÖYLEMEDE SES VE NEFES EĞİTİMİ

2.1. Ses ve Ses Grupları

2.1.1. Ses gruplarını ayırt eder.

a) Sesin tanımı yapılır.

b) İnsan sesi grupları açıklanır.

2.2. Nefes, Ses ve Diyafram

2.2.1. Diyaframın yapısını açıklar.

a) Diyafram nefesinin nasıl alındığı açıklanır.

b) Günlük yaşamda farkında olmadan alınan diyafram nefesleri üzerinde durulur.

2.2.2. Ses sağlığını korumak için yapılması gerekenleri açıklar.

a) Postür, rezonans, artikülasyon, fonem ve fonasyon terimleri açıklanır.

b) Koroda şarkı söylerken duruşa dikkat etmenin önemi açıklanır.

c) Ses, nefes, diyafram ve postür arasındaki bağlantının önemi açıklanır.

ç) Şarkı söylemeden önce ses, nefes ve diyafram egzersizleri yapmanın önemi açıklanır.

3. DİL VE KONUŞMA

3.1. Ses Egzersizleri

3.1.1. Toplu olarak ses, nefes ve bedensel yumuşama egzersizleri yapar.

a) Ses ve nefes egzersizlerinin önemi açıklanır.

b) Kalın vokaller, ince vokaller ve konsonların kullanımı gösterilir.

3.1.2. Toplu olarak dil ve konuşma egzersizleri yapar.

Kelimelerin tartım kalıplarına uygun söylenmesi vurgulanır.

3.1.3. Artikülasyon egzersizleri yapar.

- a) *Konuşurken diksiyon ve artikülasyon (boğumlama) kurallarına dikkat etmenin önemi açıklanır.*
- b) *Tekerleme ve şarkı söylerken dil çabukluğuna özen gösterilir.*

4. TOPLU SÖYLEMEDE NÜANSLAR VE HIZ TERİMLERİ

4.1. Hız Terimleri

4.1.1. Toplu ses eğitiminde kullanılan hız terimlerini ayırt eder.

- a) *Andante, moderato ve allegro terimleri açıklanır.*
- b) *Metronomdaki rakamsal aralıklar gösterilir.*

4.1.2. Eserleri hız terimlerine uygun seslendirir.

Andante, moderato ve allegro hızlarında yazılmış eserler seslendirilir.

4.2. Nüans Terimleri

4.2.1. Toplu ses eğitiminde kullanılan nüans terimlerini ayırt eder.

- a) *Piano (p), mezzoforte (mf) ve forte (f) terimleri açıklanır.*
- b) *Piano (p), mezzoforte (mf) ve forte (f) terimlerinin işaretleri tanıtılır.*

4.2.2. Eserleri nüans terimlerine uygun seslendirir.

Piano (p), mezzoforte (mf) ve forte (f) terimlerinin bulunduğu eserler seslendirilir.

5. KANON VE ÇOK SESLİLİK

5.1. Kanon

5.1.1. Kanonun özelliklerini açıklar.

Kanon olarak yazılmış eserlerin armonik yapısı vurgulanır.

5.1.2. Verilen eserleri kanon söyleme özelliklerine uygun seslendirir.

5.2. Çok Seslilik

5.2.1. Çok sesliliği tanımlar.

5.2.2. İki sesli eserleri çok sesli söyleme kurallarına uygun seslendirir.

5.2.3. Üç sesli eserleri çok sesli söyleme kurallarına uygun seslendirir.

6. ESER UYGULAMALARI

6.1. Tek Sesli Eserler

- 6.1.1. Tek sesli eserleri hız terimlerine uygun seslendirir.
- 6.1.2. Tek sesli eserleri nüans terimlerine uygun seslendirir.

6.2. Kanonlar

- 6.2.1. Kanonları seslendirirken diğer partileri de dinler.

6.3. İki ve Üç Sesli Eserler

- 6.3.1. İki sesli eserleri toplu söyleme kurallarına uygun seslendirir.
 - a) *İki sesli eserler seslendirilirken hız terimlerine dikkat edilir.*
 - b) *İki sesli eserler seslendirilirken nüans terimlerine dikkat edilir.*
 - c) *İki sesli eserler seslendirilirken partiler arasındaki uyuma dikkat edilir.*
- 6.3.2. Üç sesli eserleri toplu söyleme kurallarına uygun seslendirir.
 - a) *Üç sesli eserler seslendirilirken hız terimlerine dikkat edilir.*
 - b) *Üç sesli eserler seslendirilirken nüans terimlerine dikkat edilir.*
 - c) *Üç sesli eserler seslendirilirken partiler arasındaki uyuma dikkat edilir.*

6.4. Yıl Sonu Konseri ve Sahne Performansı

- 6.4.1. Eserleri sahnede toplu söyleme kurallarına uygun seslendirir.
 - a) *Sahnede ses ve görüntü bütünlüğü içinde söylemenin önemi açıklanır.*
 - b) *Sene boyunca öğrenilen eserler yıl sonu konserinde seslendirilirken nüans ve hız terimlerine dikkat edilir.*
 - c) *Koro şefinin işaret ve yönergelerine dikkat edilir.*